EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 30.8.2019
COM(2019) 405 final

2019/0184 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o podpisu Dohody mezi Evropskou unií a Běloruskou republikou o zjednodušení vízového režimu jménem Evropské unie

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

V rámci summitu Východního partnerství v květnu 2009 EU znovu potvrdila svou politickou podporu pro úplnou liberalizaci vízového režimu v zabezpečeném prostředí a pro mobilitu prostřednictvím uzavírání dohod o zjednodušení vízového režimu a o zpětném přebírání osob se zeměmi Východního partnerství. V souladu se společným přístupem k utváření politiky EU v oblasti zjednodušování vízového režimu dohodnutým na úrovni Výboru stálých zástupců (COREPER) členskými státy v prosinci 2005 nemá být dohoda o zjednodušení vízového režimu uzavřena, dokud nebude uzavřena dohoda o zpětném přebírání osob.

Na tomto základě Komise dne 12. listopadu 2010 předložila doporučení Radě s cílem získat směrnice k vyjednání dohod s Běloruskou republikou o zjednodušení udělování krátkodobých víz a o zpětném přebírání osob s neoprávněným pobytem.

Na základě zmocnění uděleného Radou dne 28. února 2011[1] byla jednání s Běloruskou republikou formálně zahájena v Bruselu dne 12. června 2014.

Poté se uskutečnilo dalších pět kol jednání, a sice dne 24. listopadu 2014 v Minsku, dne 12. března 2015 v Bruselu, dne 20. června 2017 v Minsku, dne 11. října 2018 a dne 26. března 2019 v Bruselu. Hlavní vyjednavači parafovali znění dohody dne 17. června 2019 prostřednictvím výměny e-mailů.

Bělorusko, Evropská unie a sedm zúčastněných členských států (Bulharsko, Rumunsko, Litva, Polsko, Maďarsko, Finsko a Lotyšsko) mezitím dne 13. října 2016 podepsaly společné prohlášení o partnerství v oblasti mobility.

Od 12. února 2017 jsou občané Evropské unie osvobozeni od vízové povinnosti pro vstup a pobyt na území Běloruské republiky po dobu až 5 dnů za předpokladu, že překročí hranici na mezinárodním letišti v Minsku. Dne 24. července 2018 byla tato doba bezvízového pobytu prodloužena na 30 dnů za stejných podmínek. Pro doby pobytu delší než 30 dnů a nepřekračující 90 dnů (během jakéhokoli období 180 dnů) se bude dohoda uplatňovat recipročně.

Členské státy byly v průběhu všech fází jednání pravidelně informovány a konzultovány v příslušných pracovních skupinách Rady. Konečný návrh znění dohody byl poskytnut Pracovní skupině pro víza a dne 5. dubna 2019 zjednodušeným písemným postupem obecně schválen.

Dne 17. dubna 2019 byl Evropský parlament informován dopisem, který zaslala generální ředitelka GŘ pro migraci a vnitřní věci předsedovi Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci, o uzavření jednání o dohodě o zjednodušení vízového režimu a dohodě o zpětném přebírání osob. Návrhy znění obou dohod byly připojeny.

Navrhované rozhodnutí o uzavření dohody stanoví potřebné vnitřní mechanismy pro uplatňování dohody v praxi. Zejména stanoví, že Komise, které jsou nápomocni odborníci z členských států, zastupuje Unii ve Smíšeném výboru pro zjednodušení vízového režimu zřízeném článkem 12 dohody.

Připojený návrh představuje právní nástroj pro uzavření dohody. Rada o něm rozhodne kvalifikovanou většinou.

---

[1] Rada dne 2. března 2015 pozměnila směrnice pro jednání, aby zahrnovaly možnost pozastavit platnost zrušení vízové povinnosti pro držitele diplomatických pasů na základě širší škály důvodů, než jsou důvody uvedené ve standardních ustanoveních o pozastavení, např. kvůli otázkám lidských práv a demokracie, jakož i zneužívání tohoto zrušení.

2. CÍL A OBSAH DOHODY

Účelem Dohody mezi Evropskou unií a Běloruskou republikou o zjednodušení vízového režimu (dále jen „dohoda“) je na základě reciprocity zjednodušit udělování víz občanům Unie a Běloruska pro zamýšlený pobyt, jehož délka během jakéhokoli období 180 dnů nepřekročí 90 dnů.

Komise se domnívá, že cílů, které Rada stanovila ve svých směrnicích pro jednání, bylo dosaženo a že návrh dohody je pro Unii přijatelný.

Konečné znění dohody lze shrnout takto:

– pro všechny žadatele o vízum platí zásada, že rozhodnutí o udělení, či neudělení víza musí být přijato ve lhůtě 10 kalendářních dnů. V případě nutnosti dalšího zkoumání lze tuto lhůtu prodloužit až na 30 kalendářních dnů. V naléhavých případech lze lhůtu pro přijetí rozhodnutí zkrátit na dva pracovní dny i méně. Schůzka za účelem podání žádosti o vízum se uskuteční zpravidla do dvou týdnů od data, kdy o ni bylo požádáno, a v naléhavých případech neprodleně nebo mohou žadatelé podat žádost bez sjednání schůzky,

– poplatek za vyřízení žádosti o vízum podané občany Evropské unie a Běloruské republiky činí 35 EUR. Tento poplatek se bude vztahovat na všechny žadatele o víza. Od vízového poplatku jsou navíc zcela osvobozeny tyto kategorie osob: děti mladší 12 let, osoby se zdravotním postižením, blízcí příbuzní, členové oficiálních delegací, kteří se účastní vládou organizovaných akcí, žáci, studenti a postgraduální studenti, zástupci organizací občanské společnosti, humanitární případy a osoby účastnící se vědeckých, kulturních, uměleckých a sportovních akcí,

– jestliže se smluvní strany rozhodnou spolupracovat s externím poskytovatelem služeb, mimo jiné při přijímání žádostí o víza, nesmí poplatek, který má být externímu poskytovateli služeb uhrazen, překročit 30 EUR. Občanům smluvních stran bude i nadále umožněno podávání žádostí přímo na konzulátech, pokud to bude možné, například pokud bude dostatek personálu pro zvládnutí pracovní zátěže a splnění povinností stanovených dohodou,

– doklady, které mají být předloženy ohledně účelu cesty, byly zjednodušeny pro tyto kategorie žadatelů: blízcí příbuzní, podnikatelé, členové oficiálních delegací, žáci, studenti a postgraduální studenti, účastníci vědeckých, kulturních a sportovních akcí, novináři, účastníci vojenských a civilních pohřbů (včetně příbuzných), zástupci občanské společnosti, osoby, které se jako příslušníci dané profese účastní mezinárodních výstav, konferencí, sympozií, seminářů nebo jiných podobných akcí, řidiči v mezinárodní nákladní a osobní dopravě, účastníci oficiálních výměnných programů partnerských měst, osoby cestující do dané země ze zdravotních důvodů, osoby účastnící se mezinárodních sportovních akcí, členové posádek vlaků, chladírenských vagonů a lokomotiv a účastníci oficiálních programů EU pro přeshraniční spolupráci. Od těchto kategorií osob lze jako odůvodnění účelu cesty vyžadovat pouze doklady vyjmenované v dohodě. Zpravidla se nevyžaduje žádné další odůvodnění, pozvání či potvrzení, jež stanoví právní předpisy členských států nebo Běloruské republiky,

– zavádí se rovněž zjednodušená kritéria pro vydávání víz pro více vstupů těmto kategoriím osob:

a) členům národních a regionálních vlád, parlamentů a soudů, stálým členům oficiálních delegací, manželům/manželkám a dětem cestujícím na návštěvu občanů Evropské unie, kteří legálně pobývají na území Běloruska, nebo občanů Běloruské republiky, kteří legálně pobývají v členských státech, nebo občanů EU pobývajících na území členských států, jichž jsou státními příslušníky, nebo občanů Běloruské

republiky pobývajících na území Běloruska: víza pro více vstupů s platností na 5 let (nebo na kratší dobu, je-li úmysl pravidelně cestovat zjevně omezen, například pokud je doba platnosti jejich mandátu nebo povolení k oprávněnému pobytu kratší);

b) účastníkům vědeckých, kulturních, oficiálních výměnných nebo přeshraničních programů, mezinárodních sportovních akcí, novinářům, studentům, členům oficiálních delegací, zástupcům organizací občanské společnosti, osobám, které se jako příslušníci dané profese účastní mezinárodních výstav, konferencí, sympozií, seminářů nebo jiných podobných akcí, řidičům v mezinárodní nákladní dopravě, posádkám vlaků a osobám potřebujícím do dané země pravidelně cestovat ze zdravotních důvodů: víza pro více vstupů s platností na 1 rok;

c) stejným kategoriím osob jako v písmenu b): měla by být udělena víza s platností na nejméně 2 roky a nejvýše 5 roků (za předpokladu, že v průběhu předchozích dvou let tyto osoby využívaly jednoroční víza pro více vstupů v souladu s právními předpisy, nejsou-li potřeba nebo úmysl často cestovat zjevně omezeny na kratší dobu),

– občané Evropské unie a Běloruské republiky, kteří jsou držiteli platných biometrických diplomatických pasů, a držitelé platného průkazu EU „*laissez-passer*“ jsou v případě krátkodobých pobytů od vízové povinnosti osvobozeni. Komise v dubnu 2015 předložila první posouzení zabezpečení a integrity systému vydávání běloruských diplomatických pasů, včetně bezpečnostních prvků těchto pasů, a to s uspokojivým výsledkem, pokud jde o systém vydávání. Některé členské státy však nepovažovaly úroveň zabezpečení běloruských diplomatických pasů za dostatečnou. Běloruská republika následně informovala o tom, že od začátku roku 2020 začne vydávat biometrické pasy v souladu s nejnovějšími pokyny a doporučeními Mezinárodní organizace pro civilní letectví, a že souhlasí s omezením zrušit vízovou povinnost jen pro držitele biometrických diplomatických pasů (další požadavek není ve směrnicích pro jednání vyžadován). V šestém a posledním kole jednání dne 26. března 2019 poskytla Běloruská republika Komisi aktualizované informace o systému vydávání a technických specifikací těchto pasů a zavázala se, že nejpozději v říjnu 2019 předloží vzorek nového biometrického pasu a konečné technické specifikace. Za těchto okolností bude Komise muset konečné posouzení běloruského systému vydávání provést po konzultaci s členskými státy před uzavřením dohody,

– závěrečná ustanovení umožňují smluvním stranám zcela nebo zčásti pozastavit platnost dohody (např. zrušení vízové povinnosti pro držitele diplomatických biometrických pasů) z jakéhokoli důvodu. Toto ustanovení proto zahrnuje důvody pro pozastavení, jako je porušení nebo zneužití určitého ustanovení dohody, například o zrušení vízové povinnosti pro držitele diplomatických pasů (článek 10), kvůli otázkám lidských práv a demokracie (rovněž uvedeným v preambuli dohody), jakož i kvůli nedostatečné spolupráci při zpětném přebírání osob a/nebo neuspokojivému provádění dohody o zpětném přebírání osob,

– v závěrečných ustanoveních je rovněž uvedeno, že dohoda o zjednodušení vízového režimu může vstoupit v platnost až v den, kdy vstoupí v platnost dohoda o zpětném přebírání osob,

– v preambuli dohody je zdůrazněn význam základních zásad, jimiž se řídí spolupráce mezi smluvními stranami, a také povinnosti a oblasti odpovědnosti, včetně dodržování lidských práv a demokratických zásad, vyplývající z příslušných mezinárodních nástrojů, jimiž jsou vázány,

– součástí dohody je protokol, který řeší zvláštní situaci členských států, jež dosud plně neuplatňují schengenské *acquis*, a jejich jednostranné uznávání schengenských víz a

povolení k pobytu vydaných občanům Běloruské republiky za účelem průjezdu přes jejich území v souladu s rozhodnutím č. 565/2014/EU,

– k dohodě je připojeno společné prohlášení o spolupráci v oblasti cestovních dokladů a pravidelné výměně informací o zabezpečení cestovních dokladů,

– k dohodě je připojeno společné prohlášení o harmonizaci informací o postupech při udělování krátkodobých víz a dokladech, které mají být předloženy při podávání žádostí o krátkodobá víza,

– zvláštní situace Dánska, Spojeného království a Irska je zohledněna v preambuli a společných prohlášeních připojených k dohodě. Těsná součinnost Islandu, Lichtenštejnska, Norska a Švýcarska při provádění, uplatňování a rozvoji schengenského *acquis* je zohledněna ve společném prohlášení k dohodě[2],

– k dohodě je připojeno společné prohlášení o konzulárním personálu, aby byl zohledněn význam, který smluvní strany přikládají dostupnosti dostatečného počtu pracovníků na konzulátech pro zajištění účinného provádění dohody.

3. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právní základ

Tento návrh se předkládá Radě za účelem zmocnění k podpisu dohody.

Právním základem tohoto návrhu je čl. 77 odst. 2 písm. a) Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) ve spojení s čl. 218 odst. 5 této smlouvy.

• Subsidiarita (v případě nevýlučné pravomoci)

Nevztahuje se na tento návrh.

• Proporcionalita

Tento návrh nepřekračuje rámec toho, co je nezbytné pro dosažení sledovaného cíle, tj. podpisu mezinárodní dohody o zjednodušení udělování víz občanům Běloruska a Unie.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Tento návrh neobnáší dodatečné náklady pro rozpočet EU.

5. ZÁVĚRY

S ohledem na výše uvedené výsledky Komise navrhuje, aby Rada rozhodla, že dohoda bude jménem Unie podepsána, a zmocnila generální sekretariát Rady k vystavení příslušné plné moci.

[2] Je možné, že po vystoupení Spojeného království z EU bude nutné přezkoumat preambuli a společné prohlášení o situaci Spojeného království.

2019/0184 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o podpisu Dohody mezi Evropskou unií a Běloruskou republikou o zjednodušení vízového režimu jménem Evropské unie

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 77 odst. 2 písm. a) ve spojení s čl. 218 odst. 5 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Dne 28. února 2011 zmocnila Rada Komisi k zahájení jednání s Běloruskou republikou o Dohodě mezi Evropskou unií a Běloruskou republikou o zjednodušení vízového režimu (dále jen „dohoda“) souběžně s jednáním o Dohodě o zpětném přebírání osob s neoprávněným pobytem. Jednání byla úspěšně uzavřena dne 17. června 2019 parafováním dohody prostřednictvím výměny e-mailů.

(2) V rámci prohlášení summitu Východního partnerství ze dne 7. května 2009 vyjádřily Unie a partnerské státy politickou podporu pro liberalizaci vízového režimu v bezpečném a zabezpečeném prostředí a znovu potvrdily svůj záměr podnikat kroky k postupnému zavedení bezvízového režimu pro své občany.

(3) Účelem této dohody je na základě reciprocity zjednodušit udělování víz občanům Unie a Běloruska pro zamýšlený pobyt, jehož délka během jakéhokoli období 180 dnů nepřekročí 90 dnů.

(4) Toto rozhodnutí rozvíjí ustanovení schengenského *acquis*, která se nevztahují na Spojené království v souladu s rozhodnutím Rady 2000/365/ES ze dne 29. května 2000 o žádosti Spojeného království Velké Británie a Severního Irska, aby se na ně vztahovala některá ustanovení schengenského *acquis*[1]; Spojené království se tedy neúčastní jeho přijímání a toto rozhodnutí pro ně není závazné ani použitelné.

(5) Toto rozhodnutí rozvíjí ustanovení schengenského *acquis*, která se nevztahují na Irsko v souladu s rozhodnutím Rady 2002/192/ES ze dne 28. února 2002 o žádosti Irska, aby se na ně vztahovala některá ustanovení schengenského *acquis*[2]; Irsko se tedy neúčastní jeho přijímání a toto rozhodnutí pro ně není závazné ani použitelné.

(6) V souladu s články 1 a 2 protokolu č. 22 o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, se Dánsko neúčastní přijímání tohoto rozhodnutí a toto rozhodnutí pro ně není závazné ani použitelné.

---

[1] Rozhodnutí Rady 2000/365/ES ze dne 29. května 2000 o žádosti Spojeného království Velké Británie a Severního Irska, aby se na ně vztahovala některá ustanovení schengenského *acquis* (Úř. věst. L 131, 1.6.2000, s. 43).

[2] Rozhodnutí Rady 2002/192/ES ze dne 28. února 2002 o žádosti Irska, aby se na ně vztahovala některá ustanovení schengenského *acquis* (Úř. věst. L 64, 7.3.2002, s. 20).

(7) Dohoda by proto měla být podepsána jménem Unie s výhradou jejího uzavření k pozdějšímu datu a společná prohlášení připojená k dohodě by měla být schválena,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Podpis Dohody mezi Evropskou unií a Běloruskou republikou o zjednodušení vízového režimu jménem Unie se schvaluje s výhradou jejího uzavření[3].

Článek 2

Společná prohlášení připojená k dohodě se schvalují jménem Unie.

Článek 3

Generální sekretariát Rady vystaví plnou moc k podepsání dohody, s výhradou jejího uzavření, osobě nebo osobám určeným vyjednavačem dohody.

Článek 4

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost dnem přijetí.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda/předsedkyně

[3] Znění dohody bude zveřejněno spolu s rozhodnutím o jejím uzavření.